

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Primam, & Secundam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Concvrsvs Ad Ecclesias Parochiales.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98587)

& mouetur per regulam iuris, qui sentit commodum de reg. iur. lib. 6. & per DD. quoque in cap. cum secundum Apostolum de praebe. Quare, vt supra dixi debet conuerti in annuos redditus, vt sic annui fructus perpetuo dentur illis, qui onus sublinebunt.

RESOLVT. CCCLX.

An Cappellanus possit celebrare Missas in alio Altari, quando causa finalis ibidem non fuit deuotio Testatoris.

- 1 Quando deuotio Testatoris non est causa finalis, Missa potest in alio Altari celebrari.

Licet, vt supra dixi, quando testator mandat celebrari Missas in tali altari, seu Cappella, ad quam constat habere deuotionem non erit licita loci designati mutatio, Nauarr. in Manuali cap. 25. nu. 134. ad fin. vers. Sacellani Sebast. Medic. in Summa de acquir. & conseruan. rer. domin. par. 3. Glof. 2. n. 75. Spin. Guttier. & alij allegati per Cenall. quaest. 686.

- 1 Tamen cessante huiusmodi coniectura, posset tam in vno loco, quam in alio Missa celebrari, cum utroque modo satisfiat animae testatoris, cum multi 4. dist. Lap. alleg. 35. n. 4. Duen. reg. 134. & est d. Rotae per Cardinale Seraphinum 9. Oct. 1595. Bergom. legati, vbi relicum monialib. d. fine, vt celebrari faciant singulis diebus in d. Ecclesia Missam in remedium animae ipsius testatoris, alias legatum deuoluatur, si contingat illas transferri ad aliam Ecclesiam, non poterunt priuari legato, si in Ecclesia ad quam sunt translatae, Missa celebraretur, cum eodem modo succurratur testatoris animae in vno loco, quam in alio, maxime quia huiusmodi legata praesumuntur fieri intuitu legatarij, l. patre filium §. Tufculanos de leg. 3. Conar. in c. requisiti nu. 10. de test. Card. Mantica de coniecturis vlt. voluntatum lib. 6. tit. 14. n. 18. & lib. 8. tit. 6. n. 23. Cephal. conf. 216. n. 17. cum seq. lib. 2. & legatum pro dicendis Missis factum Sacerdoti censetur contemplatione personae, non Ecclesiae, & cum fuerit dictum in Ecclesia Monialium, talis dicitur ista, ad quam fuerunt translatae, prout alias Bartolus conf. 26. n. 3. lib. 1. vbi de Ecclesia edificanda in domib. testatoris, quae poterit edificari in aedibus permutatis, Soccin. iun. conf. 162. n. 22. & 26. lib. 2. & quia facta translatione ab habente potestatem, omnia iura pertinentia ad Ecclesiam, & translata, spectant ad illam, in qua fit translatio c. & hoc diximus 16. q. 7. & ibi glofa, Ioannes Andreas in c. cum personae col. 2. de priuileg. in 6. Lapsus allegatione 68. cum alijs de quibus in d. decis. Rotae per Cardinalem Seraphinum, & est decis. 1149. part. 2.

RESOLVT. CCCLXI.

Cappellania, quae debet conferri proximiori, debet intelligi secundum computationem iuris Canonici.

- 1 Facti species.
2 In successione Cappellaniarum computatio graduum fieri debet secundum ius Canonicum.

- 1 SUpponatur in facto, quod ex dispositione, seu praescripto defuncti Cappellania deberet conferri proximiori, quare fuit dubitatum, si debet fieri computatio secundum ius canonicum, an vero civile, & secundum ius Canonicum fieri debere voluerunt Balb. in decis. 21. quia in beneficiis, & Cappellanijs collatiuis non datur successio nec delatio iure hereditario cap. Apostolica 8. q. 1. neque in foro Ecclesiastico seruatur decisio iuris civilis, quando ad inuicem sunt contrariae, prout in specie concludit Cenall. in q. 398.

n. 28. subdens tamen hoc procedere sine aliqua difficultate, quando causa esset merè beneficalis, & fundator Cappellaniae esset Clericus in sacris constitutus, quasi tunc potius videatur disponere, secundum regulas iuris Canonici quam Civilis, & dicit esse notandum, ita fuisse iudicatum, & alibi non reperiri.

Quare in Cappellanijs, quae fundantur sine auctoritate Episcopi, & quae non habet requisita in beneficijs Ecclesiasticis, si vocentur Clerici consanguinei seu de familia dubia quo ad eos orta definitur per leges de maioratibus loquentes, prout in causis Hispaniae latè Gonzalez in reg. de mensibus gl. 5. in princ. n. 34. Rota diuers. decis. 100. par. 2. nu. 6. verl. secundum non obstat Gomez in l. 4. Tauri nu. 65. in fine, Molina de primogen. lib. 1. c. 7. n. 10. Guttier. qq. praest. c. 8. num. 9. lib. 2.

Finis tituli Praxis Cappellaniarum.

PRAXIS CONCURSVS AD Ecclesias Parochiales.

RESOLVT. CCCXLII.

De forma obseruanda in prouisione Ecclesiarum parochialium ab ordinarijs.

- 1 Concurfus in collatione parochialis Ecclesiae fieri debet.
2 Amplia primo, vt non possit per Episcopum remitti.
3 Amplia secundo, vt non sit tutus in foro conscientiae, prout abique praefata forma.

EX Conc. Trid. sess. 24. c. 18. de reform. quando vacat Ecclesia parochialis debet fieri concursus iuxta formam dicti capituli, alias collatio erit nulla, & Papae postea reseruatur, iuxta constitutionem Pij V. incip. In conferendis; forma enim non seruata, actus corruit, secundum Felin. in cap. cum dilecta de rescript. & in proprijs terminis de collatione beneficiorum; vide Cardin. Puteum in decis. 338. lib. 1. Thau. in decis. 99. in manuscriptis.

- 2 Amplia, vt supradicta forma omitti non possit per Episcopum, etiam si vellet parochiale conferre personae quantumcumque notoriae, doctae, idoneae, & benemeritae, Fuscus de visitation. lib. 2. cap. 5. n. 10. Cenedus in collect. 15. ad decretum num. 5. Paris. de resignat. lib. 8. quaest. 9. n. 83. Garf. de beneficijs part. 9. cap. 2. n. 102. Vnde Congregatio Concilij censuit quod Episcopus, vacante Ecclesia parochiali, debet seruare formam examinis per concursum, licet velit eam Vicario conferre, & alias, quod Doctor, siue Licentiatus in Theologia, siue in iure Canonico, etiam in publica Vniuersitate graduatus, non excusatur ab examine, quando petit sibi prouideri de aliqua Ecclesia Parochiali, Gonzalez glof. 4. nu. 90. Lessius de iust. & iure lib. 2. cap. 34. num. 82.

Amplia secundo, vt prouisus de Parochiali, non seruata supradicta forma, non sit tutus in foro conscientiae, quia secundum Couar. in Reg. peccatum par. 2. §. 3. num. 9. non potest nec acceptari, neque retineri beneficium, non seruata forma requisita, Molina de iust. & iur. 1. tom. tract. 2. disputation. 81. circa fin. vers. Ad dictum Inn.

Amplia tertio, vt debeat fieri prouisio per concursum, quamuis constet de reservatione, vt quia beneficium vacet in mensibus Apostolicis, nam adhuc debet proponi edita ab Ordinario, & facto examine ab eo, siue, eo impedito, ab eius Vicario, atque ab alijs Examinatoribus, non minus quam tribus, in Synodo diocesana

cefana deputatis, illi, qui fuerit ab Examinatoribus approbatus, & ab Epifcopo electus, collatio Ecclefie à Papa fieri folet, & non alteri, ita Marefcott. variat. refolut. lib. 1. c. 52. num. 2.

Amplia quarto, vt difpofitio Concilij procedat etiã in beneficio referuato, vel affecto fpecialiter vigore indulti, feu priuilegij in fauorem S. R. E. Cardinalium, feu Abbatum, vel Capitulorum, vel etiam fi eius Cura Epifcopo incumbat, & per vnum, vel plures adminiftratur: nam opinio Oldradi in conf. 67. num. 1. quod beneficium non dicatur curatum, quando Cura apud plures refidet, tanquam repugnans Concilio, non eft tenenda, vt in fpecie Rota in vna Gerunden. Sacrificæ in dec. 48. n. 8. part. 1. diuerf.

Amplia quinto, vt Conc. locum habeat, quamuis beneficium vacet per refignationem in Curia, dummodo refignatio fit fimplex, vt per Marefcot. loco cit. num. 6.

Amplia fexto, vt procedat etiam in beneficio referuato, quod fit iurispatronatus ecclefiaftici, vel mixti, quia nulla habita ratione patronorum, Ordinarius debet edicta concurfus ponere, & idoneum eligere, ac Romam mittere, cum fide approbationis, pro institutione à Summo Pontifice faciendâ, ficut fit in alijs, quæ non funt iurispatronatus: & ad hunc concurfum admitti debent tam nominati à patronis, quam alij, vt cenfuit Sacra Congregatio eiuſdem Concilij in vna Florentina Parochialis de anno 1599. quam declarationem fequuta fuit Rota in d. Florentina de eodem anno 28. Maij coram Iufto.

RESOLVT. CCCLXIII.

Concurfus an debeat fieri in beneficijs fimplicibus.

2 Beneficia fimplicia funt conferenda absque concurſu.

1 **R**efpondeo, quod quando beneficium eft fimplex, fufficit, quod conferatur idoneo, nec neceſſe eft, quod fiat concurfus ad effectum, vt magis idoneo conferatur, gloſ. in cap. monaſterium 16. quaſt. vltim. c. 3. verſ. quia in minoribus, vbi Abb. de iurepatron. idem Abb. in cap. conſtitutus, il ſecundo, & ibi Franc. num. 4. de appell. Caputaq. dec. 69. lib. 1. de manuſcript. Creſcent. decif. 12. de conceſſ. præbend. Et idem velle videtur Conc. Tridentin. poſtquam in fimplicibus nullam præſcribit formam examinis, & concurfus, ſed tantum requirit habilitates de iure communi neceſſarias, c. 4. in fin. de reform. feſſ. 22. & c. 13. feſſ. 7. ficque tenuit Rota in vna Calaguritana reductionis motus proprij 29. Martij 1595. coram Card. Seraph.

RESOLVT. CCCLXIV.

Concurfus an fieri debeat, quando Curata beneficia refignantur in manibus Papæ ad fauorem.

1 Concurfus requiritur in omnibus beneficijs Curatis.

2 Limita quando beneficia Curata refignantur in manibus Sanctiſſimi ad fauorem.

1 **Q**uamuis in omnibus beneficijs Curatis regulariter locum habeat concurfus, ita vt illorum prouiſio minime fieri absque eo debeat, attamen quotiescumque refignatio Parochiæ fieret in manibus Sanctiſſimi (vt aiunt) ad fauorem certæ perſonæ, tunc enim minime exigitur, & collatio ſubſequens erit valida. Cuius conſuſionis ratio eſt, quia refignatio huiusmodi non inducit propriam vacationem, Caſſad. in decif. 3. de renunc. Cardin. Puteus in dec. 357. n. 1. vol. 1. & in dec. 314. n. 2. lib. 2. Gab. in conf. 199. nu. 2. & ſeq. vol. 2. Hartam. in conf. 22. Bereulten. in conf. 91. num. 5. &

ſeq. vol. 1. & conſequenter diſpoſitio Concilij ſuper concurſu in ea locum non habet: ſed refignatarius prouiſus à Papa, vel obtinens mandatum de prouidendo in forma dignum, ſolum examinari debet absque concurſu, iuxta decif. Rotæ 54. de conceſſ. præbend. in antiq. & Gratian. in decif. Rotæ Marchiæ 158. quod examen iuxta terminos decif. 18. de conceſſ. præb. in nouis, & ſi delegatus inuenerit eſſe idoneum approbati debet, vt pluries cenſuit Sacra Congregatio Illuſtriſſimorum Cardinalium interpretum eiuſdem Concilij, & ſignanter in vna Aurien. Parochialis 3. Calend. Februarij 1565. & iterum in vna Illerden. 3. Octobris 1566.

RESOLVT. CCCLXV.

Concurfus an fit neceſſarius in prouiſione Parochialis vnità Canoniciatui.

1 Beneficium vnitum non dicitur amplius beneficium.

2 Magis dignum, trahit ad ſe minus dignum.

3 Beneficia Curata vnita Canoniciatui non ſunt conferenda per concurſum.

1 **R**efpondi, quod non, motus præfertim extrinſecus vt. gentiſſimis fundamentis.

Primo quod præſatum beneficium minime dici poterit parochiale, & conſequenter in eius prouiſione non eſſe neceſſarium concurſum ſecundum Hart. in conſil. 51. vbi quoque dicit valere conſequentiam, non eſt beneficium parochiale, igitur non requiritur concurſus.

Quod autem nõ fit parochiale, apertè demõſtratur ex duobus. Primo, quia beneficium vnitum, ammittit nomen, atq; naturam beneficij, ſecundum decif. Rotæ 11. de reb. eccl. non alien. in antiq. Hinc eſt, quod in impetratione debet exprimi principale, nec opus eſt exprimere vnitum acceſſorie Rot. diuerſ. in dec. 786. part. 1. Menoch. de arbitr. lib. 2. caſu 205. nu. 67. Pariſ. lib. 10. de refignat. q. 2. n. 36. Azor. inſtit. mor. part. 2. lib. 6. c. 28. q. 2. Vnde habens Canoniciatum, cui fit vnita parochialis, debet reſidere in canoniciatu, & non in parochiali, c. extirpanda ſ. quia verò de præben. & ibidem Panor. & Rebuff. notab. 4. & declarauit Sacra Conc. Congregatio, quare attenditur tantum qualitas, & natura beneficij principalis, non autem annexi, gloſ. in clem. per literas, verb. eccleſias de præben. & ibi Card. q. 17. Rot. in dec. 114. n. 4. part. 2. diuerſ. nam vnitum aſſumit naturam, conſuetudines, & priuilegia principalis, cui eſt annexum, Nauarr. conſil. 6. de priuilegijs, & in conf. 10. de maior. & obed. Gonzalez in regul. de menſib. gl. 5. §. 7. num. 2. & per collationem principalis, habetur vtrumque, neque eſt neceſſaria alterius collatio, gl. in verb. de iure in c. gratia de reſcrip. in 6. Ferret. cõf. 236. n. 8. Et hinc eſt, quod lis introducta ſuper beneficio, vt vnito, vel non eſt lis ſuper beneficio, vt fuit in Rota reſolutum in vna Legionen. præſtimonij, 16. Iunij 1595. coram Pamphilio, nec in beneficio vnito locum habet reg. de trienniali, quia regula loquitur de poſſeſſore tituli beneficij, & qui poſſidet beneficium, vt vnitum, non poſſidet, vt titulum beneficij, ſed vt membrum, & prædium tituli, Pariſ. conſil. 121. nu. 58. vol. 4. Sarnen. de trienniali q. 8. Rebuff. de pacificis nu. 62. & 193. & pluries cenſuit Rota, ſignanter in vna Romana Sanctæ Præſb. coram Chiſanen. & iterum in vna Beneuentana Sancti Feſti 13. Ianuarij 1552. coram eodem, & tandem in vna Terdonen. Prioratus 13. Iunii 1594. coram Penia, quare cum beneficium vnitum definat eſſe tale, proinde non eſt dubitandum, quin huiusmodi parochialis vnita Canoniciatui aſſumat illius naturam, & qualitates, & conſequenter non requiritur in illius prouiſione concurſus, ſicut in cate-
ris beneficijs, præter parochialia.

Se

2 Secundo per regulam iuris, scilicet, quod magis dignum trahit ad se minus, ad text. in c. quod in dubijs, de consec. eccles. quare cum Canonatus sit quid dignius parochiali, propterea attēdi debet qualitas Canonatus in prouisione faciēda absque concursu.

3 Tertiō, quia ita declarauit Sac. Illustriss. Cardinalium Congregatio, vt scilicet parochialis vnita Canonatu, non sit confegenda per concursum, ita Galerius in sua Margarita electorum casum conscientie verbo parochus.

RESOLVT. CCCXXXI.

An si tempore, quo debet fieri prouisio per concursum, non adsint Examinatores Synodales, possit Episcopus deputare nouos Examinatores.

1 Examinatores Synodales singulis annis in Synodo sunt eligendi.

2 Quando forma non potest precise adimpleri remittitur.

3 Constitutio inducens formam aliquo respectu inobservabilem, actus absque ea fieri potest.

Dubitationem mihi pro opinione negatiua faciēbant verba Sacri Conc. Trident. c. 18. sess. 24. de reformat. quibus decernitur, Examinatores singulis annis in diocesana Synodo eligendos esse, quare cum in casu, de quo agimus, praefati Examinatores, non adsint, non poterit fieri dictus concursus.

Caterum hoc non obstante, contrarium respondi, & animaduerti esse in praxi seruandum, motus praesertim quod iuxta hanc opinionem tenuit Rota in vna Placenta parochialis de Malpartida 29. Nouemb. 1593 coram Litta, vt fuit dictum, quod si eo tempore, quo debet fieri prouisio per concursum, non adsint Examinatores Synodales, de quibus loquitur sacrum Conc. Episcopus, non obstante forma Concilij, poterit deputare nouos Examinatores absque celebratione Synodi.

Cuius conclusionis, seu decisionis duplex est ratio, secundum Marefc. lib. 1. var. resol. c. 52.

2 Prima est, quia vbi forma a lege inducta non potest precise adimpleri, tunc illa remittitur, secundum Rom. in conf. 433. nu. 5. Aymon. conf. 117. num. 1. Tiraq. de legibus connub. gloss. 6. num. 6. 32. & 69. Roland. confil. 81. n. 25. & seq. vol. 1. conf. 43. num. 36. & seq. vol. 2. & conf. 30. n. 13. vol. 3. Alciat. in l. 1. num. 41. ff. de lib. & posthum. & secundum eum, cum Conc. loquatur cum praesupposito, quod Examinatores Synodales existant, ergo cessante hoc praesupposito, cessare debet eius dispositio.

3 Praeterea, quia quando constitutio inducit nouam formam, & illa de facto non potest obseruari, velut quia non adsint personae, vel qualitates requiritae, sufficit, quod actus fiat eo modo, quo prius poterat, cap. quia propter, & ibi Abb. num. 12. de elect. idem post Ioan. Andr. conf. 25. n. 12. lib. 2. & in c. 1. n. 11. de elect. Aymon. conf. 17. n. 2.

Quare Episcopus, qui cum Synodalibus Examinatoribus, qui nondum sunt deputati, vel sunt absentes, aut impediti, non potest de parochialibus, vt Concilium disponit, prouidere, potest per seipsum Examinatores deputare, sicut ante Concilium ei permissum erat, vt in cap. accepimus, & ibi gloss. in verb. examinari, de atat. & qual.

RESOLVT. CCCLXVII.

An concursus requiratur in permutatione beneficiorum.

1 Lex generaliter loquens, generaliter debet intelligi.

2 In permutatione beneficiorum non requiritur concursus.

Dubium mihi faciebat pro opinione affirmatiua. Primō quod cum Concilium generaliter loquatur de concursu faciēdo in prouisione parochialium, generaliter intelligi debeat, & consequenter non debet in dubium reuocari, quo ordine Parochiales conferantur.

Caterum hoc non obstante, contrarium est habendum in praxi, vt scilicet si vacet Parochialis, permutationis causa, nō debeat fieri examen per concursum quādo permutatio fieret cū alia Parochiali ferē prioris conditionis, ita Lessius de iustit. & iure tit. de benef. lib. 2. cap. 34. dubit. 16. Vgol. in lib. 2. de potest. Episcopi c. 50. §. 3. Paris. lib. 8. q. 9. n. 95. Vbald. de permutatione benef. q. 20. Thominger. dec. 129.

Ratio est, secundum praecatos, quia in supradicto casu non est opus nouo examine, cum per examē antiquum in primis collationibus uterq; idoneus iudicatus sit, secundum quod declarauit S. Congr. Conc. super d. cap. alias fieret iniuria primis Examinatoribus, Rebuff. in prax. tit. de rescript. in forma pauper. pro graduatis nu. 3. & 4. & in tract. de priuileg. schol. priuileg. 86. per tot.

Vnde Gonzales gl. 4. refert seruari in Curia quod semel examinatus, & approbatus ad vnum beneficiū simplex, non amplius examinatur ad aliud simile, idem est, si semel sit approbatus ad Canonatum, vel dignitatem in Collegiata, non amplius examinatur ad similem canonicatum, vel dignitatem in alia Collegiata, sic semel approbatus ad curatum, vel canonicatum, vel dignitatem in Cathedrali, non ultra examinantur ad simile, vel similem.

Quod si fieret permutatio de curato, cum simplici beneficio, vel cum alia Parochiali, vbi maior exigetur industria, tunc debet fieri examen per concursum, vt colligitur ex Conc. & Less. cit. loc. num. 85.

RESOLVT. CCCLXVIII.

Concursus, an requiratur in Parochia, quae est de iure patronatus laicorum.

1 Concursus non requiritur in prouisione parochialis, quae est de iure patronatus laicorum.

1 Limitatur tribus modis n. 2. 3. & 4.

Potest prouideri Parochialis sine concursu, quādo est iuris patronatus laicorum, nam tunc praesentatus a patrono, debet simpliciter examinari ab Examinatoribus deputatis, & si idoneus repertus fuerit, admitti, & institui, vt probatur, ac disponitur in eodem Sac. Concil. sess. 24. c. 18. de reform. vers. quod si iurisp. patronatus, & ita declarauit Sac. Congreg. Conc. per haec verba, *Speciale est in iure patronatus laicorum, vt nō requiratur concursus in collatione Ecclesiae Parochialis*. Et iterum examen per concursum fieri non debet in vacatione Parochialis, quae sit iuris patronatus laicorum, sed sufficit, quod deputatus a patrono examine- tur ab Examinatoribus in diocesana Synodo deputatis, & idoneus iudicetur, prout statuit Concil. Trid. in §. quod si iuris patronatus.

2 Limita hanc cōclusionem quatuor modis, Primō vt procedat si patronus laicus vnum dumtaxat praesentat, secus verō vbi ad eodem patrono plures fuissent praesentati, quia tunc inter eos debet fieri concursus, vt declarasse Sacram Concilij Congregationem refert Marefc. lib. 1. variar. resolut. c. 52. n. 17. quae sic se habet eueniēte vacatione parochialium de iure patronatus laicorum, quando plures sunt praesentati, requiritur examen per concursum inter ipsos praesentatos tantum, ex his, qui peracto examine idonei ab Examinatoribus denunciati sunt, Episcopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum iudicauerit, atque illum,

lum, & non alterum instituat iuxta decretum Concilij.

- 3 Secundo, quando Parochialis effet iurispatronatus mixti, scilicet, partim ecclesiastici, & partim laici, de quo loquitur gl. in c. vn. de iurepatr. Mohed. in dec. 9. eod. Crescent. dec. 3. & 5. & Achill. de Grafs. in decif. 2. eod. tit. nam tunc fieri debet concurfus, secundum Gonzal. gl. 6. n. 135. referens ita declarasse Sac. Congreg. per hæc verba, videlicet: *Si Ecclesia Parochialis fit iurispatronatus partim Ecclesiæ partim laici, seruanda est forma examinis per concurfum hic posita, quam Concilium præstitit in conferenda parochiali, quæ sit iurispatronatus, meri ecclesiastici, & idem dicendum est, quando patronatus pro duabus partibus pertinet ad laicum, & pro vna tantum ad ecclesiasticum.*

Tertio, quando iurispatronatus esset laicorum, non quidem ex constructione, fundatione, & dotatione, aut donatione, verum ex priuilegio, vel præscriptione, nam tunc secundum Concil. Trident. sess. 25. c. 9. de reform. §. denique in eis cessare debent omnia, quæ de iure patronatus dici solent, ita Gonzalez loco citato num. 137.

RESOLVT. CCCLXIX.

Concurfus quibus in casibus cesset.

- 1 Enumerantur casus, in quibus cessat concurfus.

Vltra casus enumeratos in præcedentibus quæstionibus est animaduertendum, quod cessat primo in beneficiis regularibus, quæ regularibus conferri debent, iuxta terminos cap. cum de beneficio de præbend. in 6. & dec. Rotæ 22. eod. in nouis, & censuit Sacra Congregatio per hæc verba, *Hoc decretum de concurfu non habet locum in beneficiis regularibus, quæ regularibus conferri consueverunt.*

Secundo cessat in Vicarijs, de quibus in clem. vn. de offic. Vicar. & loquitur constit. Pij V. 46. quod intelligendum est de Vicarijs non perpetuis, vel de vicarijs ecclesiarum parochialium alicui beneficio, seu loco vnitarum, secus si per se, Garzia de benefic. part. 9. c. 2. num. 298.

Tertio cessat, quando Parochialis esset litigiosa, quia tunc si alter collitigantium cedat, vel decedat, siue sit possessor Parochialis siue non, cum ab Ordinario alter subrogari nequeat, ne multiplicentur collitigantes, nec collitiganti supenuenti præiudicium irrogetur, c. 1. & 2. lite pendente in 6. clem. 1. eo. tit. Paris. de resign. lib. 2. q. 3. n. 97. Propterea solet à Sede Apostolica aliquis gratiosè subrogari absque aliquo concurfu, secundum Gonzal. loco cit.

Quarto, ubi cura animarum, quæ in Ecclesia Collegiata est, exercetur per Canonicos, vel per Hebdomadarios, arg. tex. in c. statutum de elect. & ita declarauit Sac. Congr. Concil. Paris. lib. 8. q. 9. n. 94. Gonzal. d. gl. 6. n. 158. Hugol. de potest. Episc. c. 50. §. 3. in fi. Add. ad Quarantam in sum. Bull. in verb. Parochiarum collatio quod exponere secundum plenius annotata per præd. Addit. ad sum. Bullar. verf. Tertio queritur, & Vgolin. etiam loco cit. verf. postremo, ac per Garziam de benefic. p. 9. c. 2. n. 180.

Quinto cessat, quando Parochialis esset adeo exigui redditus, vt examinis per concurfum operam non ferret, aut nemo esset, qui se dicto examini quærat subiicere, aut ob apertas factiones, seu dissidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur facile grauiore rixæ, aut tumultus possent excitari, nam hoc casu poterit dictum examen omitti, vt disponitur in d. c. 18. Concilij, §. si tamen.

RESOLVT. CCCLXX.

De alio casu, in quo cessat concurfus.

- 1 Concurfus cessat, quando quis nolit consentire pensioni.

1 Quando approbatus per concurfum, & electus non vult consentire pensioni, quæ à Papa super beneficio de tempore prouisionis referuatur, tunc ipso sic reculante, Papa solet beneficium alteri conferre absque concurfu, præuio solo examine simplici ad curam animarum, cum derogatione expressa, vel tacita dicti Concilij, propter decretum irritans, Rota diuersorum dec. 48. p. 1. vbi dicitur, quod non sufficit Papæ habere notitiam dicti decreti, vt illi derogatum censetur, neque secundum Marefcot. var. resol. lib. 1. cap. 52. nu. 14. obstat quod approbato per concurfum, sit acquisitum ius ad rem vigore dicti Concilij, Rota dec. 10. de iurepatr. in antiq. quia respondetur, quod quando collatio spectat ad solum Papam, tanquam de beneficio referuato, non dicitur acquisitum ius ad rem considerabile, vt tenuit Rota in vna Detursen. Parochialis 12. Februar. 1593. coram Penia, & iterum in vna Placentina Parochialis 13. Februar. 1585. coram Illustrissimo Seraphino.

RESOLVT. CCCLXXI.

An Episcopus possit aliquem ad concurfum admittere elapso termino.

- 1 Qui non comparet in termino, post terminum non auditur.
2 Accusanti statuitur terminus ad procedendum in causa.
3 Ordinarius potest aliquem ad concurfum admittere termino elapso.
4 In prouisionibus beneficiorum non circumducitur edictum.

1 Videbatur primò, quòd non, ex pluribus. Primò, quia qui non comparet in termino, post terminum non auditur, l. si eo tempore C. de remissione pignori. Capyc. in dec. 82. vnde non contradicens in termino literarum edictalium, in materia iurispatronatus amplius non auditur, Old. cons. 3. Lambert. de iurepatr. lib. 2. p. 2. q. 6. principali q. 26. Anton. resol. 20. n. 15. vol. 1. Costa de remed. subsidia. c. 12.

2 Secundo, quia per tex. in l. si ea C. de his qui accusare non possunt, accusatori statuitur terminus ad procedendum in causa, in qua si non prosequitur, post terminum non auditur, vt voluit etiam Old. in cons. 4.

Cæterum, præfatis non obstantibus, contrarium est tenendum, atque in praxi seruandum, vt scilicet possit Ordinarius aliquem ad concurfum admittere, non obstante, quòd terminus ab eo præfixus sit elapsus, & aduersarius, qui comparuerat durante termino, contradicat, nam ita fuit resolutum per Rotam in vna Calaguritana dimidijs beneficijs 22. April. 1602. coram Ortembergo.

Cuius decisionis ratio est, quia interest Ecclesiæ, cuiusque fauor est, plures oppositores concurrere, & hanc opinionem tamquam receptiorem, atq; de iure veriorrem approbarunt Domini, arg. l. & si post tres ff. si quis cautionibus, quare si iudici circa iudicia data est potestas parcendi reo contumaci, eum expectando etiam post terminum actore etiam contradicente, c. consulti, & ibi gl. in verb. gratiam ac Felin. n. 1. de off. deleg. quanto magis igitur hoc fieri potest in electionibus, prouisionibus, cæterisque extraiudicialibus.

4 Secunda ratio, quoniam in prouisionibus beneficiorum edictum non circumducitur, quemadmodum in iudicialibus, iuxta terminos decif. de Franch. 400. ita gl. in cap. Ecclesia, il secundo, de elect. Inn. n. 3. Hostiens. num.

num. 5. & Butrig. num. 27. in cap. consuluit de offic. deleg. & fuit in Rota resolutum in vna Firmana Parochialis 6. Martij 1592. coram Illustriss. Pamphilio.

Quemadmodum etiam examen factum ante lapsum termini in edicto expressi nullo postea comparente, subsistit, Lambertin. de iurepatronat. 2. part. 2. libri q. 6. art. 25. Garf. de benefic. par. 9. c. 2. nu. 326. atque ita fuit in Rota resolutum in vna Carthaginens. Parochialis 9. Decembris 1588. coram Orano.

RESOLVT. CCCLXXII.

Facultas faciendi concursum quibus competat.

- 1 *Facultas faciendi concursum ad parochiales solum Episcopo competit, & eius Vicario.*
Limita in casu sequenti.

A Pertet patet ex Conc. Trid. cit. c. 18. vers. transactio, ibi ab Episcopo, siue eo impedito, ab eius Vicario, ex quo sequitur non posse fieri ab inferioribus Episcopo habentibus ius conferendi, ita Germon. de indultis Cardinalium §. quibusvis ad finem, Zecchus de republica Ecclesiastica c. 28. de Parochis nu. 6. Paris. lib. 8. quaest. 9. n. 96. referens, hoc saepe fuisse declaratum per Sacram Congregationem Concilij Garf. de benefic. part. 9. §. 1. nu. 121. & tenuit Rot. in vna Foro Sempromien. Parochialis 15. Ianuarij, & 7. Maij 1593. coram Illustrissimo Mantica, & iterum in vna Taruina iurisdictionis 17. Februarij 1595. coram Licita.

Limita non procedere in inferiore exempto, habente proprium districtum, & Episcopalem iurisdictionem, Flores q. 24. nu. 21. & Garf. loco citat. num. 136. & declarauit Sacra Congregatio per haec verba. *Commendatarij, Abbatia habentibus iura Episcopalia, potest coram se, vel eius Vicario de Curatis vacantibus concursum facere, si modo habeat ius congregandi Synodum, & eligendi Examinatores.*

RESOLVT. CCCLXXIII.

Peraeto concursu, quid faciendum per Episcopum.

- 1 *Idoneitas consideratur non solum respectu scientiae, verum etiam morum.*
- 2 *Dignior dicitur etiam ille, qui ad rem, cui praeficitur est aptior.*

Concilium cit. loco supra peracto, dicit haec verba, peracto deinde examine, denuncientur quicumque ab his idonei iudicati fuerint, aetate, moribus, doctrina, prudentia, & alijs rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis, & ex his Episcopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum indicauerit.

- 2 Et sic idoneitas consideratur nedum respectu scientiae, verum morum, & aetatis, vnde licet quis esset magis idoneus scientia, non ideo praefendus est alijs, quorum mores sunt magis cogniti, & approbati, vt declarauit Sacra Congregatio per haec verba, *Praefendus est minus doctus, modo idoneus, quando eius mores sunt noti, & approbati, doctiori, cuius vita ignoratur.*
- 2 Cuius ratio est, quoniam de iure non solum dicitur dignior, qui doctior est, verum etiam qui iuxta munus, & rem, cui praeficiendus est aptior eius ministerio appareret. Couarr. in reg. peccatum part. 2. §. 6. n. 4. Lambert. de iurepat. part. 1. lib. 2. art. 1. q. 10. sub n. 2. Sotus de iustitia, & iure lib. 3. q. 6. art. 2. concl. 9. Rodriguez in summ. par. 1. cap. 106. num. 2. iuxta quam opinionem pluries censuit Rota, signanter in vna Beneuentana. Parochialis 13. Iunij 1590. coram Orano, & in vna Rauennaten. Parochialis 2. Decembris 1592. coram Illustriss. Arigonio, & tandem in vna nullius con-

curfus 4. Decembris 1600. coram Ludouiso.

Inter quae connumerantur primo noticia morum, examinatio, Verall. in decif. 406. part. 2.

Secundo, qui habitat in loco beneficij, & potest residere, & prouidere necessitatibus Ecclesiae, Couarr. in reg. peccatum part. 2. §. 7. n. 4. Lambert. in 3. part. lib. 2. quaest. 5. art. 17. in fin. Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 201. n. 154. Card. Puteus in decif. 395. lib. 3. & tenuit Rota in d. Beneuentana Parochialis 13. Iunij 1590. coram Orano.

RESOLVT. CCCLXXIV.

An ab electione Episcopi vnus ex approbatis in concursu possit appellari.

- 1 *Ab electione Episcopi potest appellari.*
- 2 *Intellige, quando iudicium Episcopi est irrationabile.*

Icet pro iudicio Episcopi regulariter praesumatur ad text. in c. in praesentia de renunciatione, & cap. pastoralis de cau. possell. & propriet. & cap. sicut de sentent. & re iud. ita vt eum, quem elegerit, praesumendum sit fuisse idoneum, Gonzalez ad regul. de mensib. glos. 4. num. 132. praesertim quando vita, mores, & qualitates electi erant ipsi nota, & de illis plenam notitiam habere potuisset Caputaq. decif. 406. part. 2. Put. dec. 395. lib. 3. & Concil. Tridentin. multum deferat Ordinario, quia ex varijs animi sui motibus pensatis, & consideratis omnibus supradictis se informare potuit, d. cap. in praesentia, Rot. decif. 29. num. 4. de rescriptis in antiq. Achill. decif. 1. num. 4. de confess.

Verumtamen hodie per Constitutionem Pij Quinti, quae est in viridi obseruantia, & Rota illam seruat, a dicto iudicio, seu electione Episcopi admittitur appellatio, & potest appellans praelectum prouocare ad nouum examen, etsi ipse in eo magis idoneus repertus fuerit, reuocata electione prima, ipse Parochialem obtinebit, vt fuit per Rotam resolutum in vna Detruften. Parochialis 18. Decemb. 1581. coram Gipsio.

- 2 Quod intellige, ac declara, vt procedat, quando electio, seu iudicium Episcopi esset irrationabile, vt patet expressè ex verbis eiusdem Constitutionis Pij Quinti, vbi non conceditur simpliciter appellatio, sed tunc demum si Episcopus dolose, & irrationabiliter iudicet, vt tenuit Rot. in vna Rauennaten. Parochialis 2. Decembris 1592. coram Illustrissimo Arigonio, de qua irrationabilitate, & dolo Episcopi liquidò, ac euidenter constare debet, cum dicta Bulla conditionaliter loquatur, ibi, *Confito de prioris eligentis irrationabili iudicio*, vt tenuit Rota in vna Pampilonen. beneficij 1577. 17. Maij coram Illustriss. Blanchetto, & iterum in vna nullius Parochialis concursus, 4. Octobr. 1600. coram Lodouiso.

Iudicium autem Episcopi fuisse irrationabile ex coniecturis apparere poterit, praesertim primò si elegerit eius familiarem, siue consanguineum, vt fuit resolutum in vna Ciuitatis Castell. Parochialis coram Orano.

Secundò, si reiectus erat Doctor, & vnus ex compatriotis, vt fuit dictum in vna Aretina Parochialis.

Tertio, si electus fuisset familiaris, & Secretarius Episcopi, & minus doctus, quam exclusus, vt fuit dictum in vna Dertusen. Parochialis 18. Decembris 1581. coram Gipsio, & iterum in vna Tuden. Parochialis 28. Aprilis 1603. coram Sacrato.

RESO-

RESOLVT. CCCLXXV.

De edicto pro concursu in prouisione parochialium.

- 1 Edictum est de substantia concursus.
- 2 Edictum debet remanere affixum ad valuas Ecclesie per decem dies.
- 3 Terminus decem dierum potest prorogari.

1 Edictum esse de substantia, atque de forma in concursu Parochialium aperte patet ex verbis Concilij loco saepius citato.

2 Quod adeo verum est, vt secundum Zerol. in prax. Episcop. in verbo parochia, debet remanere affixum ad valuas Ecclesie per spatium decem dierum, argumento eius, quod Bar. scripsit in constit. ad reprimendum in verb. publice, Marant. in speculo 6. part. memb. 1. num. 96. licet possit differri ultra alios decem dies, vt disposuit Pius V. in Bulla supracit. & Conc. Cusent. provinc. sess. 3. fol. 75. & Mediolan. fol. 9. col. 1. disponunt, quod per decem dies ultra alios decem dies poterit prorogari, sed non ultra.

Secundo, quia, vt examen factum in concursu iuxta dispositionem S. Conc. valeat, debet constare de die propofiti edicti ad finem, vt sciri possit an intra terminum, vel post fuerit examen factum, quod videtur necessarium ad dicti examinis validitatem, cum terminus ille, qui iuxta Concilij dispositionem praefigitur, sit ad conuocandum eos, qui concurrere voluerint, & eo transacto, non prius debeant examinari, ne per praeventum vnus alij supplantentur, vt resoluit Rota teste Seraphino in decis. 1148. part. 2. n. 4. & ista non est forma ad effectum, sed praecisa, vt fuit resolutum in vna Volaterrana Parochialis, 20. Maij 1591. coram Giffo.

Est tamen notandum in praxi, quod Episcopus terminum decem dierum in edicto praefixum prorogare non poterit, nisi ex causa, quae erit probabilis, vt si qui descripti fuerint, legitimo impedimento detenti fuerint, quo minus praestituto tempore ad concursum accesserint, vt habetur in Archiep. Bononien. part. 4. tit. de examine per concursum fol. 247. quae dispositio iundatur ex Synodo provinciali.

Finitis tituli Praxis concursus ad Ecclesias Parochiales.

PRAXIS PENSIONVM.

RESOLVT. CCCLXXVI.

Clausula in pensione super Parochiali, dummodo centum liberi remaneant Rectori, quomodo intelligatur.

- 1 Verbum, liberi, importat, quod deductis oneribus ordinarijs centum ducati remaneant absque diminutione.
- 2 Valor ducati intelligitur in loco consuetudinis.

Via super Parochialibus, iuxta mentem Conc. Trid. sess. 24. de refo. c. 13. vers. ad haec in posterum pensio imponi non potest, quando non remanent ducati centum pro Rectore: idcirco dubitatum fuit multoties, quomodo intelligenda sit clausula, illa, quae quotidie apponi solet, & respondi ex decisionibus Rote, quod praefata clausula operatur, vt prebatio debeat esse concludens, ita, vt non sufficeret probari per coniecturas, secundum Balb. in decis. Aloys. Ricc. Prax. Pars 1.

22. & consequenter per famam, Mohed. in decis. 148. alias 3. de testib. in fi. & fuit resolutum in vna Clusina pensionis, 9. Decembris 1574. coram Lancellotto, & patet in decis. 298. lib. 1. diuersi. & iterum in vna Oppiden. pensionis, 3. Iunii 1585. coram Pamphilio, vt fuit etiam resolutum in vna Cusentina pensionis 27. Maij 1597. coram Lieta, & facit decis. 6. de concess. praeben. in antiq. & iterum in vna Interamnen. pensionis 13. Iunii 1602. coram Corduba, & si esset appofita in concordia, quis teneatur probare, vide Rotam in vna Suanen. Parochialis 27. Nouemb. 1595. coram Orano.

1 Verbum autem liberi in clausula, dummodo remaneant centum liberi pro Rectore annuatim importat, quod deductis oneribus ordinarijs, 100. ducati similes pensioni absque diminutione remaneant, Ruynus conf. 219. sub num. 3. lib. 1. Collad. conf. 47. n. 9. Rota in diuersi. in dec. 268. vol. 1. in vna Romana pensionis 20. Februarii 1576. coram Blanchetto.

2 Haec autem clausula intelligitur prout ducati valent in loco beneficii, vt fuisse declaratum per Sacram Illustrissimorum Congregationem refert Marra de clausul. cap. 42.

RESOLVT. CCCLXXVII.

Clausula habita, vel non habita possessione in pensione posita quid operetur.

1 Clausula habita, vel non habita possessione in pensione quid operetur.

2 Clausula habita, vel non habita possessione, non operatur ultra duos, vel tres annos.

3 Limita vbi adesset legitima causa non adipiscendi possessionem.

1 Vt pensionis impositio effectum habeat, & pensionarii ipsarum comodo in aliqua temporis parte defraudetur, praestatur, vt in Bulla adiciatur clausula habita, vel non habita possessione, quae clausula operatur, quod si beneficiarius, cui onus solvendi pensionem pertinet, non assequutus fuerit praefati beneficii possessionem, nihilominus teneatur ad pensionem ipsam.

2 Verumtamen haec clausula posita in reservatione pensionis ex benignitate Rote, non operatur ultra duos, vel tres annos, vt fuit decifum, atque praestitum in vna Segobien. pensionis 4. Maij 1576. coram Craslis, faciunt deducta per DD. de Rota in dec. 12. num. 3. de praeb. & fuit quoque dictum in vna Placentina pensionis 10. Maii 1581. coram Aldobrandino, quae videtur registrata in dec. 699. num. 2. par. 1. diuersi. & iterum fuit quoque dictum in vna Tarraconen. pensionis 29. Aprilis 1595. coram Seraphino.

3 Declara primo, vbi subesset iusta, vel legitima causa non adipiscendi possessionem, alias secus. Rot. diuersi. in dec. 705. lib. 3. & tenuit iterum Rota in vna Conuenarum de Cardellas 13. Iunii 1565. coram Oradino, & ratio est, quia pensio debetur ex fructibus beneficii, & ideo iniquissimum est, vt quis teneatur soluere perpetuo pensionem ex beneficio, quod adipisci non potuit.

Secunda ratio est, secundum Seraphin. in decis. 66. vol. 1. quoniam praefata clausula fuit inuenta solum, vt obuiam iretur malitiae eorum, qui differrent capere possessionem animo eludendi pensionarium, sed vbi cessat fraus, & constat per titulare non steterisse, tunc non debet operari contra mentem proferentis, & contra iuris dispositionem.

Nec quicquam facit iuramentum, quia regulatur secundum naturam principalis obligationis leg. fin. C. de non num. pecun. c. quemadmodum, & cap. peruenit de iureiurando, Paris. conf. 92. n. 41. vol. 4. cum infinitis alijs.

Vnde quando lis non est calumniosa, & titularis bona fide

P

na fide